

78 % obyvatel

České republiky souhlasí se zdaněním činností, kterými veřejnost poškozuje přírodu a životní prostředí.

Pouze 16 % obyvatel

České republiky je osobně ochotných platit mnohem vyšší daně v zájmu ochrany životního prostředí.

Finance

Ekonomika versus životní prostředí – kde je člověk (občan)?

Co schéma zobrazuje?

Hlavní subjekty
ekonomiky

Typické vzájemné
vztahy mezi
subjekty
ekonomiky
a životním
prostředím

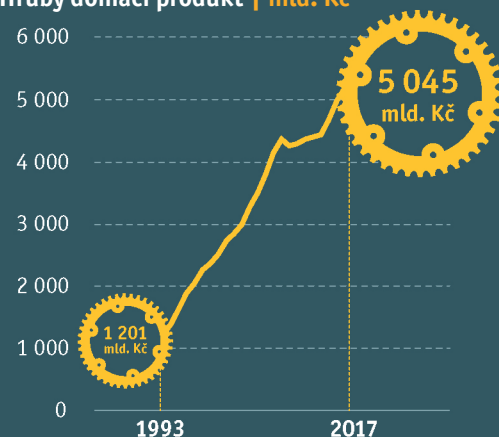
Evropská unie
Regulace, pravidla,
dotace

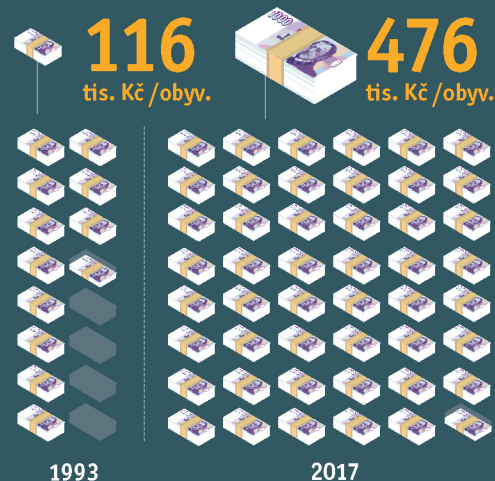
Jak se daří (dařilo) naší ekonomice?

Velmi zjednodušeně lze říci, že zatímco v roce 1993 každý občan ČR „vytvořil hodnoty“ v celkové výši 116 tis. Kč, v roce 2017 to už bylo 4krát více, tj. 476 tis. Kč.

Hrubý domácí produkt | mld. Kč

HDP na obyvatele | tis. Kč/obyv.

Finanční údaje uvedeny v běžných cenách.

Jak se na výkonu ekonomiky podílela vybraná ekonomická odvětví? | %

Každý z nás může být zaměstnán obecně v některém ze tří hlavních sektorů ekonomiky – v primárním (zemědělství aj.), sekundárním (průmysl) a terciárním (služby).

V ČR v průběhu let postupně posiluje sektor služeb na úkor zejména zemědělství. V rámci silně zastoupeného průmyslového sektoru některá odvětví ztrácí (např. těžba, hutnictví, koksárenství, textilní a oděvní průmysl), jiná odvětví naopak výrazně posilují (např. automobilový průmysl, výroba počítačů nebo plastů).

Zemědělství, lesnictví a rybářství

1993 → 2017

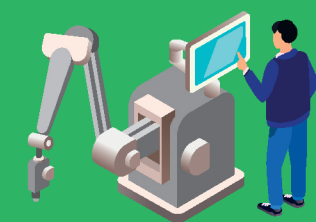
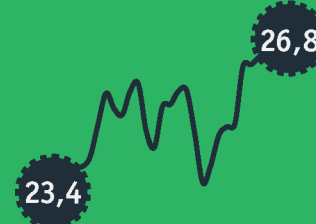
Těžba a dobývání

1993 → 2017

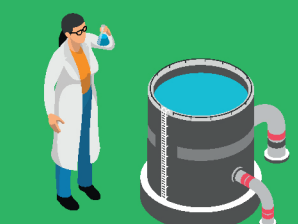
Zpracovatelský průmysl

1993 → 2017

Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanací

1993 → 2017

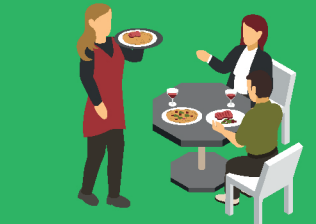
Stavebnictví

1993 → 2017

Služby

1993 → 2017

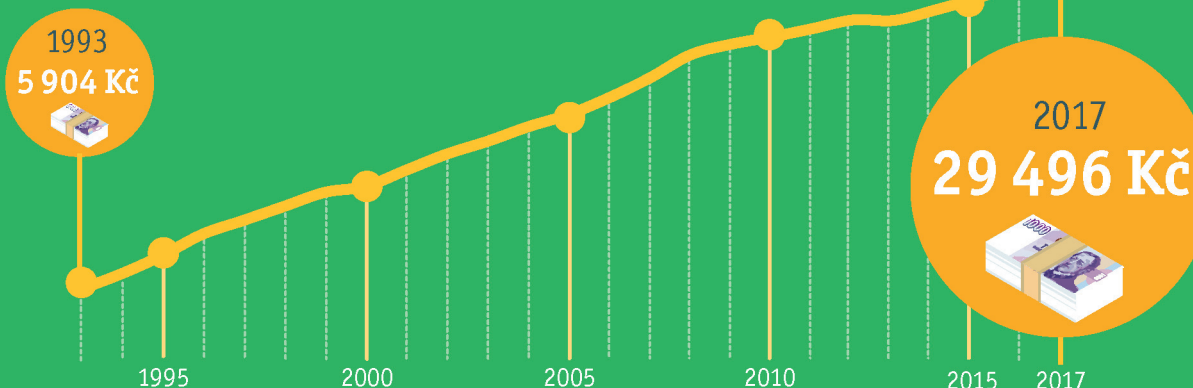

Jak se vyvíjela naše průměrná mzda ...

Mezi lety 1993 a 2017 vzrostla naše průměrná hrubá měsíční mzda 5krát.

Průměrná hrubá měsíční mzda | Kč

Průměrná hrubá měsíční mzda podle odvětví | Kč

Informační a komunikační činnosti

Peněžnictví a pojišťovnictví

Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (energetika)

Profesní, vědecké a technické činnosti

Těžba a dobývání

Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení

Zdravotní a sociální péče

Zpracovatelský průmysl

Vzdělávání

Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel

Doprava a skladování

Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanací

Stavebnictví

Činnosti v oblasti nemovitostí

Kulturní, zábavní a rekreační činnosti

Zemědělství, lesnictví a rybářství

Ubytování, stravování a pohostinství

1993 2017

6 971 52 149

10 336 51 928

7 431 43 396

6 320 35 920

7 722 33 445

7 651 33 036

5 525 30 521

5 652 29 525

5 249 28 369

5 131 27 653

5 672 27 409

5 200 26 838

6 529 26 048

3 988 25 840

5 236 25 445

5 500 23 815

5 296 17 379

K největšímu nárůstu mezd došlo v odvětví informatiky, realit a energetiky.

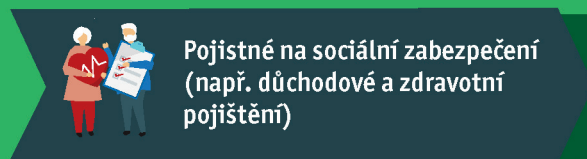

^{*)} údaj za rok 1995
Finanční údaje uvedeny v běžných cenách.
Zdroj dat: ČSÚ, výpočty CENIA

Příjmy a výdaje státu

Pojistné na sociální zabezpečení
(např. důchodové a zdravotní pojištění)

Přijaté dotace a platby
(zejména z EU)

Ostatní příjmy (příjmy z prodeje
majetku, úroky, pokuty aj.)

Daň z přidané hodnoty

Spotřební daně
z energií a paliv

Daně z příjmů
právnických osob

Daně z příjmů
fyzických osob

Majetkové daně

Poplatky a odvody
v oblasti životního
prostředí

Ostatní daně a cla

**Daňové
příjmy**

Celkové příjmy

Dlouhodobě největším zdrojem
veřejných příjmů státu, krajů a obcí
jsou daně. V roce 2017 činily téměř
1 bil. Kč (cca 91 tis. Kč na obyvatele),
tj. necelých 52 % celkových příjmů.

28,3 bil. Kč

Celkové příjmy státu, krajů
a obcí v letech 1993–2017

Den daňové svobody

Den, kdy přestáváme vydělávat
na stát a začínáme vydělávat
jen na sebe. Za svou mzdu si
totiž nekupujeme pouze běžné
zboží a služby, ale své prostředky
vynakládáme rovněž na
fungování a chod státu.

Finanční údaje uvedeny v běžných cenách.
Zdroj dat: MF ČR, výpočty CENIA

Celkové výdaje

Největším veřejným výdajem státu, krajů a obcí jsou dlouhodobě sociální dávky, které v roce 2017 činily téměř 0,8 bil. Kč (cca 75 tis. Kč na obyvatele), tj. 44 % celkových výdajů.

29,8 bil. Kč

Celkové výdaje státu, krajů
a obcí v letech 1993–2017

2000

6. 6., tj.

157 dní
práce na stát

2017

29. 5., tj.

149 dní
práce na stát

Transfery veřejným
a soukromým subjektům
a do zahraničí

Sociální dávky, např.
důchody, podpora
v nezaměstnanosti,
zdravotní péče aj.

Nákupy, úroky aj. (např. nákupy
materiálu, služeb, opravy)

Platy
zaměstnanců

Investice (např. nákupy
dlouhodobého majetku aj.)

Veřejným subjektům
(např. příspěvkovým
organizacím)

Podnikatelským
subjektům

Do rozpočtu EU

Neziskovým
organizacím aj.

Ostatní
transfery

Kdo a kolik investoval do ochrany životního prostředí?

Výdaje státu (státního rozpočtu), krajů a obcí slouží k financování potřeb společnosti, zejména v rámci sociální politiky, státní správy, zdravotnictví či školství. Část těchto výdajů je vynakládána i na investice, jako je tomu i v případě výdajů na ochranu životního prostředí.

Výdaje státu, krajů a obcí dle zaměření v roce 2017

2–4 %

Podíl veřejných výdajů státu, krajů a obcí na ochranu životního prostředí na jejich celkových výdajích se dlouhodobě pohybuje mezi 2–4 %.

Finanční údaje uvedeny v běžných cenách.
Zdroj dat: ČSÚ, MF ČR, výpočty CENIA

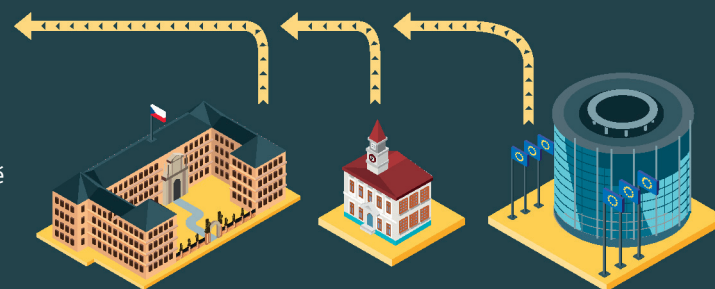
Veřejný sektor versus soukromý sektor

Do ochrany životního prostředí vedle veřejné správy, tj. státu, krajů a obcí, samozřejmě investují i podniky. Zdrojem pro investice mohou být jak vlastní zdroje, tak i prostředky poskytnuté „zvenčí“ formou různých dotací, grantů, úvěrů či půjček.

Dotace, dotace, dotace ...

Významným zdrojem dotací, grantů i úvěrů pro investice je státní rozpočet včetně územních (např. krajských) rozpočtů, státní fondy (např. SFŽP ČR) a samozřejmě zahraniční, resp. evropské fondy. Ty poskytují prostředky v rámci různých programů, v případě ochrany životního prostředí se jedná zejména o Operační program Životní prostředí.

Investice podniků

403
mld. Kč

Investice ostatní

2 mld. Kč

250
mld. Kč

Investice veřejné správy

Investice do ochrany životního prostředí

Investice do ochrany životního prostředí znamenají peněžní výdaje na pořízení přístrojů, strojů, zařízení nebo na výstavbu různých objektů s cílem odstranit nebo omezit negativní vlivy lidské činnosti na životní prostředí. Příkladem takové investice může být výstavba nové ČOV nebo pořízení nového zařízení na úpravu odpadů.

655
mld. Kč

Celkové investice do ochrany
životního prostředí v letech
1993–2017

62 %

38 %

65 %

~425
mld. Kč

z vlastních
prostředků
a zdrojů

35 %

~226
mld. Kč

formou dotací,
grantů, úvěrů
nebo půjček

36 %

Ochrana
ovzduší
a klimatu

35 %

Nakládání
s odpadními
vodami

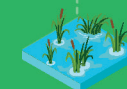
13 %

Nakládání
s odpady

7 %

Ochrana a sanace
půdy, podzemních
a povrchových vod

3 %

Omezování hluku
a vibrací (kromě
ochrany pracovišť)

2 %

Ochrana
biodiverzity
a krajiny

4 %

Ostatní

Výdaje na ochranu životního prostředí

Financování ochrany životního prostředí nejsou jen **investice** – o ty je třeba se starat, někdo musí pořízené stroje nebo objekty obsluhovat, je potřeba zajistit jejich provoz a udržovat je. Všechny tyto a další činnosti vyžadují další prostředky, tzv. **běžné výdaje** (mzdové náklady, platby za spotřebu materiálu, energie, opravy aj.). Jak postupně rok od roku přibývá pořízených strojů, zařízení a budov, tak rostou i výdaje spojené s jejich obsluhou a provozem.

Investice

2003

19,3
mld. Kč

2017

35,4
mld. Kč

Běžné výdaje

2003

22,6
mld. Kč

2017

61,3
mld. Kč

